

ber trokken er alles bij elkaar des nachts bijna 1400 toestellen over Nederland. Bommen eisten hier en daar slachtoffers; dat had zich ook al eerder voorgedaan. In Haarlem vielen in de nacht van 2 op 3 oktober vijf-en-twintig doden; vrij algemeen was men er, overigens ten onrechte, van overtuigd dat dit een Duits, niet een Engels bombardement geweest was.¹

Zo groeide langzamerhand een geest van weerbarstigheid die zich ook uitte in talrijke verzetsrijmpjes welke getypt de ronde gingen doen en die menigeen zomaar in zijn brievenbus vond:

‘Kun je liegen, lieg dan mee! –
De leus van ’t huidige ANP.’

‘Dit moeten we allen heel goed weten:
nooit mogen we Rotterdam vergeten!’

‘Wat ook gebeurt en kan verkeren:
hier zal geen NSB regeren.’²

Mussert aan de macht? Het wekte slechts gevoelens van afgrijzen.

NSB: gehate minderheid

Eerder vermeldden wij dat de NSB in juni '40 ca. zeven-en-twintigduizend leden telde. De toevloed van nieuwe leden was in juni nog beperkt, maar ging na Frankrijks capitulatie stijgen. In de z.g. ‘tweede ban’ die Mussert begin juni gevormd had, waren per 31 december ruim drie-en-twintigduizend leden opgenomen; de leden van de ‘eerste ban’ plachten die nieuwelingen die niet aan de vooroorlogse strijd deelgenomen hadden, ietwat

¹ De opvatting dat de Duitsers opzettelijk Haarlem gebombardeerd zouden hebben, werd in hoge mate versterkt toen Radio Oranje op 10 oktober de uitzending begon met de ‘belangrijke mededeling’, ‘dat aan de Nederlandse regering, na terzake inlichtingen te hebben ingewonnen, is gebleken dat in de nacht van 2 op 3 oktober geen Engelse vliegers Haarlem kunnen hebben gebombardeerd.’ Wat zich bij het verstrekken van deze informatie aan Engelse kant afgespeeld heeft, weten wij niet; in elk geval staat vast dat in de betrokken nacht wel degelijk twee lichte bommenwerpers van de *Royal Air Force* bommen op Haarlem afgeworpen hebben. (brief, 17 maart 1972, van het hoofd van de *Air Historical Branch (RAF)*, *Ministry of Defence*, Londen) ² *Stimmungsbericht* 52 (30 okt. 1940), p. 19–20.